

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2019
ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Ομάδα πρώτη

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Κλήρινγκ
- β. Κοινωνιολογική Εταιρεία
- γ. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής
- δ. Ηνωμένη Αντιπολίτευσις

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α. Γύρω στα 1870 σημειώθηκε κάποιο κύμα ίδρυσης βιομηχανικών επιχειρήσεων, γύρω στις 300, και κάποια τάση αύξησης του δυναμικού των ήδη υπαρχουσών μονάδων.
- β. Στην Οθωμανική Αυτοκρατορία το 1856 εφαρμόστηκαν οι συνταγματικές μεταρρυθμίσεις του Τανζιμάτ, που έδιναν διευρυμένα δικαιώματα στους χριστιανούς της αυτοκρατορίας.
- γ. Ο Κωλέττης, ως αρχηγός του αγγλικού κόμματος, επιδίωκε μια κυβερνητική πολιτική, που θα ενίσχυε το ρόλο του βασιλιά υπονομεύοντας έτσι τον κοινοβουλευτισμό.
- δ. Ο τίτλος που δινόταν στους κληρούχους ήταν εξαρχής τίτλος πλήρους κυριότητας.
- ε. Μετά την προσάρτηση της Βοσνίας και της Ερζεγοβίνης στην Αυστρία και την ανακήρυξη της Βουλγαρίας σε βασίλειο, με ταυτόχρονη προσάρτηση της Ανατολικής Ρωμυλίας, η ελληνική κυβέρνηση του Θ. Δηλιγιάννη υπέδειξε στους Κρήτες την ανάγκη λαϊκών κινητοποιήσεων για την κήρυξη της ένωσης με την Ελλάδα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Τι γνωρίζετε για τη διαμάχη Βενιζέλου – Κωνσταντίνου και τις πολιτικές συνθήκες κάτω από τις οποίες η Ελλάδα εισήλθε στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφέρετε τους στόχους και τις θέσεις του Κόμματος των Φιλελευθέρων και να τα συγκρίνετε με τις θέσεις των αντιβενιζελικών κομμάτων στο σύνολό τους.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Β3

Ποιες ήταν οι επιπτώσεις στον πληθυσμό της Ελλάδας και στην εθνολογική της σύσταση από την άφιξη των προσφύγων από τη μικρασιατική καταστροφή;

Μονάδες 7

Ομάδα Δεύτερη

ΘΕΜΑ Γ

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τα μέσα που χρησιμοποίησε η τουρκική προπαγάνδα για να δικαιολογήσει τους διωγμούς εναντίον των Μικρασιατών Ελλήνων στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Κήρυξαν, λοιπόν, εναντίον τους γενικό μποϊκοτάζ και έκαναν αφισοκολλήσεις στα σχολεία και στα τζαμιά. Το περιεχόμενο των αφισών καλούσε τους μουσουλμάνους να εξοντώσουν τους Οθωμανούς Έλληνες. Την ίδια εποχή οι τουρκικές εφημερίδες δημοσίευαν πύρινα άρθρα κατά των ίδιων υπηκόων, ξεσηκώνοντας τους αναγνώστες τους εναντίον των Ελλήνων Οθωμανών και υποκινώντας τους σε πράξεις βίας και σε σφαγές. [...] Τα εμπρηστικά άρθρα του τουρκικού Τύπου άρχισαν να δημοσιεύονται εντελώς ξαφνικά και χωρίς καμιά φανερό αφορμή. Ήταν τόσο οφθαλμοφανές πως ήταν «παραγγελία» της κυβέρνησης, που μου

φαίνεται απίστευτο ότι δεν το κατάλαβαν ακόμα και οι πιο αμόρφωτοι Τούρκοι. Την ίδια εποχή έκαναν την εμφάνισή τους και κάτι ευτελείς λιθογραφίες, κατασκευασμένες στο πόδι, τρομερά κακότεχνες - προφανώς αποτελούσαν «έργα τέχνης» ντόπιων «καλλιτεχνών». Οι λιθογραφίες αυτές απεικόνιζαν Έλληνες να σφάζουν τουρκάκια και να ξεκοιλιάζουν εγκύους μουσουλμάνες, καθώς και άλλες φανταστικές σκηνές που δε στηρίζονταν σε κανένα πραγματικό περιστατικό - ούτε καν σε στημένες κατηγορίες. Οι εικόνες αυτές αναρτήθηκαν έξω από τζαμιά και σχολεία. Η προπαγάνδα αυτή απέφερε αμέσως καρπούς και ξεσήκωσε τους Τούρκους - κάτι μάλλον εύκολο για την επιθετική ιδιοσυγκρασία τους.

G. Horton, Αναφορικά με την Τουρκία, εκδ. «Νέα Σύνορα» - Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα 1992, σσ. 60-61

Κείμενο Β

Από το 1912, υπό το ψευδές πρόσχημα πως ήταν πλέον αδύνατο να γίνονται φορτώσεις πλοίων, τα πλοία υπό ελληνική σημαία αποκλείστηκαν από τα οθωμανικά λιμάνια. Επίσης, απαγορεύθηκε στους ιθαγενείς μουσουλμάνους να ψωνίζουν από ελληνικά μαγαζιά. Αλητοσυμμορίες παρέλυσαν το πιο ανθηρό εμπόριο. Αυτή η τακτική δεν απέδωσε παντού – κυρίως δεν πέτυχε στη Φώκεια, όπου βρέθηκα το 1913, και στα χωριά της περιοχής της Κύμης, τα οποία επισκέφθηκα την ίδια εποχή, όπου το ιθαγενές τουρκικό στοιχείο ζούσε από την παραγωγή και τη βοήθεια των Ελλήνων. Οι μουσουλμάνοι της μεγάλης πόλης Ναζλί, στην κοιλάδα του Μαιάνδρου, ήρθαν στη Σμύρνη, για να κάνουν εμπόριο με τους Έλληνες, παρά τις κατάρες που τους εκτόξευσε η τουρκική εφημερίδα του Keulu. Τις απόπειρες αυτές ακολούθησαν παρενοχλήσεις και προκλήσεις. Στη συνέχεια, μιας φιλολογίας μίσους, εκκλήσεις στον θρησκευτικό φανατισμό και στον ιερό πόλεμο κατέκλυσαν τις πόλεις και την ύπαιθρο. Τέλος, αφαιρέθηκαν τα όπλα από όλο τον ελληνικό πληθυσμό. Όποιος κρατούσε κυνηγετικό όπλο ή μαχαίρι, ακόμα και από τα πιο ακίνδυνα που είναι απαραίτητα σε όποιον εργάζεται στην ύπαιθρο, τον συνελάμβαναν, τον παρέπεμπαν στο Συμβούλιο του Πολέμου και τον φυλάκιζαν μετά από άγριο ξυλοκόπημα. Από την άλλη μεριά, οι μουσουλμάνοι ήταν οπλισμένοι και επίσημα καταταγμένοι.

Felix Sartiaux, Η Ελληνική Μικρασία, εκδόσεις Ιστορητής, Αθήνα 1933, σελ. 155-156

ΘΕΜΑ Δ

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα, να παρουσιάσετε την πολιτική στάση του πρωθυπουργού της Ελλάδας, Ελευθέριου Βενιζέλου, όσον αφορά το Κρητικό Ζήτημα κατά το χρονικό διάστημα από τη μετάκλησή του στην Αθήνα έως και την έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων (Οκτώβριος 1912), σε συσχέτισμό με:

- α. τις προσδοκίες και τις αντιδράσεις των Κρητών απέναντι στην πολιτική αυτή και
- β. την άρνησή του να δεχτεί στην ελληνική βουλή αντιπροσώπους της κρητικής βουλής.

Μονάδες 25

Κείμενο: Εφημερίς των Συζητήσεων της Βουλής – Συνεδρίασις της 10^{ης} Νοεμβρίου 1911

«[...] Οι Κρήτες είνε κύριοι εν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, ἔχουσι δικαίωμα να ρυθμίζουσι τα εσωτερικά τουλάχιστον πράγματα αὐτῶν κατ'ἰδίαν γνώμην ἔχουσι το δικαίωμα να συγκροτῶσι νόμιμον κυβέρνησιν προερχομένην εκ της αντιπροσωπείας ταύτης.

[...] Ἄλλοι ζητοῦν την κήδευσιν της Κρήτης. Οὔτε θέλω καν να επικαλεσθῶ ἀπὸ του βήματος τούτου την ἰδιαιτέρως λεπτήν, την τραγικήν θα ἠδυνάμην να εἶπω ἀντίθεσιν, ὑπὸ την οποίαν διατελῶ ως Πρόεδρος της Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως την στιγμὴ ταύτην, ἀλλὰ και ως Κρης, εις τους αγῶνας του οποίου, και τους στρατιωτικούς και τους πολιτικούς, κάτι οφείλεται διὰ την εν Κρήτη κατάστασιν, δεν θέλω να επικαλεσθῶ τούτο διὰ να εἶπω ὅτι δεν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ο οποίος θα επιδιώξω την κήδευσιν της Κρήτης.

Πρωτῆθην ἀπὸ τον ἀξιότιμον ἐξ Αἰχίας και Ἡλιδος βουλευτὴν τίνα μέτρα ἔλαβεν η Κυβέρνησις, και τίνα μέτρα προτίθεται να λάβη, ὅπως απομακρύνη πάντα κίνδυνον ἀπὸ του Κράτους και του Ἑλληνισμοῦ εκ των τελουμένων εν Κρήτη.

Εγὼ δηλώ, ὅτι, ἐφ'ὅσον η παρούσα Κυβέρνησις ἀπολάβει της ἐμπιστοσύνης του Ἑλληνικοῦ λαοῦ, θέλει λάβει ὅλα τα μέτρα, τα οποία ἐνδείκνυνται ὑπὸ των περιστάσεων, ὅπως μη καταστή δυνατόν να τεθῆ ο δαυλὸς του ἐμπρησμοῦ εις την πυρίτιδα, καθ' ἡν στιγμὴ η Κυβέρνησις θέλει να μένη αὐτὴ στεγνὴ και ξηρὰ. Εἰς τους παλαιούς συμπατριώτας μου ἐδήλωσα ὅτι δεν θα γίνωσι δεκτοὶ ἐδῶ ἐρχόμενοι ως ἀντιπρόσωποι του Κρητικοῦ λαοῦ να παρακολουθήσωσιν εν μέσω ημῶν σήμερον. Η

Κυβέρνησις επαναλαμβάνω εφ' όσον θα ευρίσκεται εις την αρχήν, θα λάβει όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία θα ενδείξωσιν αι περιστάσεις, ίνα η πρόθεσις των εν Κρήτη, όπως ακόντα παρασύρωσιν ημάς εις πόλεμον, μη πραγματοποιηθή, όπως η πρόθεσις, ίνα παρακαθήσωσιν ακόντων ημών εν τω Βουλευτηρίω τούτο σήμερον, μη πραγματοποιηθή.»

*Οι ιστορικοί λόγοι του Ελευθέριου Βενιζέλου,
Έκδοσις εφημερίδος " Νέος Κόσμος "*

Καλά Αποτελέσματα!!!

Επιμέλεια: Βασίλης Βούλγαρης, Φιλολόγος